

Verksamhetsberättelse 2023

Årets viktigaste frågor:

Projekt

- Konferensen Cities for Biodiversity Stockholm 5-7 oktober.
- Pollinerarprojektet avslutat. Spridningsvägen längs stranden i norra Brunnsviken har stärkts med bevuxna flottar. En helt ny koloniträdgård med över 100 platser har anlagts längs östra delen av Bergiusvägen.
- Digitaliseringen av Förbundets och närstående föreningars tidiga arkiv har slutförts. Kvarstår att förbättra sökmöjligheterna.
- Förbundet har påbörjat försöket med frivilliga parkvärdar.

Plan- och rättsfrågor

- Förbundet har begärt prövningstillstånd av mark- och miljööverdomstolen för att kunna överklaga Mark- och miljödomstolens godkännande av Stockholms stads detaljplan för en ny vattenreservoar i Lill-Jans-skogen.
- Djurgårdsförvaltningen har under året upplåtit Ladugårdsgärde och platser på södra Djurgården för kommersiella verksamheter som exempelvis rockkonserter och festivaler. De har varit mycket störande för människor och skadliga för djur och natur. Förbundet har utan framgång hävdats att detta strider mot artskyddsdirektivet.
- En ny undergång ersätter plankorsningen med järnvägen som entré till Bergianska trädgården. Lösningen har kommit till stånd efter omfattande undersökningar av alternativ och flera remissvändor och är det minst dåliga. Det medför ett visst ingrepp i landskapet.
- Mark- och miljööverdomstolen avslag Förbundets begäran om prövningstillstånd för att kunna överklaga Mark- och miljödomstolens fastställelse av Ellevios koncession för att behålla luftledningen mellan Ekhagen och Ålkistan.
- Detaljplan för kv Triangeln invid Ålkistan har vunnit laga kraft. Förbundets överklagande avslogs.
- Detaljplanen som tillåter en tillbyggnad av Stallmästaregården har vunnit laga kraft. Förbundets överklagande avslogs.
- Förbundet har överklagat den föreslagna detaljplanen för Östra Hagastaden, mark som ligger inom Nationalstadsparken.

Styrelse, revisorer, valberedning

Styrelsen har bestått av elva ordinarie ledamöter och tre suppleanter:

Richard Murray, enskild medlem, ordförande
 Märtha Angert Lilliestråle, Haga-Brunnsvikens vänner, vice ordförande
 Gunilla Sterner Kumm, Bergshamra för alla, sekreterare
 Anneli Noréus, enskild medlem, kassör
 Rikard Dahlén, enskild medlem, ledamot
 Björn Erdal, enskild medlem, ledamot
 Ole Settergren, enskild medlem, ledamot
 Christina Sollenberg Britton, enskild medlem, ledamot
 Lennart Tonell, enskild medlem, ledamot
 Anders Tranberg, Stockholms Naturskyddsförening, ledamot
 Henrik Waldenström, Stockholms ornitologiska förening, ledamot
 Anne Murray, Föreningen Östermalm, suppleant
 Bitte Liberg, Södermalmsparkernas vänner, suppleant
 Elizabeth Bonde Hatz, enskild medlem, suppleant

Johan Murray har varit adjungerad till styrelsen för arbete med Förbundets hemsida. Jonas Stålhandske Palovaara och Jenny Rosen har hjälpt till med hemsidan.

Styrelsen har under år 2023 haft 9 protokollförda sammanträden och ett icke protokollfört.

Valberedning

Beatrice Sundberg, Naturskyddsföreningen, sammankallande
 Bengt Etzler, enskild medlem
 Mikael Johansson, Stockholms Vandrareförening

Revisorer

Hans Nihlén, Föreningen Södermalmsparkernas vänner, ordinarie
 Erik Elvers, Föreningen Natur och Samhälle i Norden, ordinarie
 Per Björkman, Samfundet S:t Erik, revisorssuppleant, avliden 2023-05-11

Ekonomi

Ekonomi har präglats av ett antal stora projekt som Förbundet bedrivit. Digitaliseringsprojektet har under året omsatt 67.119 kr, Pollinerarprojektet 200.000 kr, konferensen Cities for Biodiversity 312.818 kr och de två projekten Gröna målpunkter och Frivilliga parkvärdar sammanlagt 42.750 kr. Projekten har i sin helhet varit finansierade av bidrag och deltagaravgifter.

Förbundets övriga verksamhet har kostat 58.591 kr. Intäkterna i form av medlemsavgifter, egenavgifter för årsmöten, föreningskonferens och julmiddag för styrelsen samt crowdfunding uppgick till 47.777 kr. Det resulterar i ett underskott på 11.114 kr.

Tillgångarna vid årsskiftet är sammanlagt 424.198 kr (178 007 kr) och skulderna 298.975 kr (55.650). Under året har det egna kapitalet ökat något och uppgår vid årets slut till 125.223 kr (122.357kr). Årets verksamhetsförlust på 2.962 kr adderat med årets värdeökning på fonderna om 4.118 kr och ränteintäkter 1.711 kr har ökat det egna kapitlet med 2.866 kr.

Se vidare årsbokslut för 2023.

Medlemmar

Förbundet har i dag 42 (43) föreningsmedlemmar. Samtliga medlemsföreningar har betalat årsavgiften. Nya föreningar är HIND, Hjorthagens Intresseförening i Norra Djurgårdsstaden (2024) och Bergshamra koloniträdgårdsförening (2023). Brf Eken har utträtt ur Förbundet (2023) och Stockholms Vandrareförening från och med 2024. Antalet enskilda medlemmar har minskat kraftigt från 63 till 22. Gemensam annonsering med Rädda Djurgården om ett antal rättsprocesser ökade 2022 antalet individuella medlemskap kraftigt.

Administration

I stor utsträckning sköts administrationen nu digitalt. Kjell Andersson hämtar post i brevlådan vid Stora Skuggan, som han sedan vidarebefordrar. Kallelser, handlingar och annan information skickas ut med e-post till alla föreningar och individuella medlemmar, samtidigt som de läggs ut på Förbundets hemsida. Till de medlemmar som inte har e-post skickas handlingarna per post.

Förbundets kassör, Anneli Noréus, har ansvarat för kontakterna med medlemsföreningarna och Förbundets sekreterare Gunilla Sterner Kumm kontakterna med individuella medlemmar.

Arkiv

Förbundets fysiska arkiv förvaras hos Kungliga Djurgårdens förvaltning (KDF) vid Stora Skuggan. Förbundets och flera medlemsföreningars tidiga arkivdokument är nu digitaliserade och kan efter överenskommelse nås via hemsidan. Anna Hellers har skannat och taggat en mycket stor mängd dokument. Det digitala arkivet har inneburit en stor utbyggnad av hemsidan som har skötts av Johan Murray. Sökmöjligheterna återstår att förbättra.

Kommunikation

Hemsidan med det digitala arkivet sköts tekniskt av Johan Murray. Jonas Stålhandske Palovaara och Jenny Rosen lägger ut nya dokument. Överföringen till ett nytt webhotell är klar och hemsidan kan numera nås via alla de följande adresserna: www.ekoparken.org, www.ekoparken.se och www.kungliganationalstadsparken.se. Förbundets gemensamma epost-adresser för kommunikation från resp. till Förbundet är nyhetsbrev@ekoparken.org och info@ekoparken.org.

Vissa delar av hemsidan kan bara nås av styrelsens medlemmar och personer som ber om tillstånd. Det gäller styrelsens protokoll.

Förbundet har också en Facebook-grupp för Förbundet för Ekoparken (@forbundetforekoparken) som sköts av Ole Settergren. Förbundet har också ett Instagram-konto som sköts av Jenny Rosen.

Årsmöte, föreningskonferenser och andra utåtriktade aktiviteter

Årsmöte hölls den 26 mars på restaurant Kräftan. Årsmötet började med en guddad tur i Kräftriket, som är föremål för exploateringsplanering och avslutades med en subventionerad middag på restaurang Kräftan vid Brunnsvikens strand. Richard Murray höll ett föredrag om hur domstolarna har hanterat lagstiftningen om Nationalstadsparken. 20 föreningar var representerade samt ett antal individuella medlemmar.

Den 29 november hölls en föreningskonferens till vilken också medlemmarna av nätverket Ny Grön Stad var inbjudna. Konferensen hölls på värdshuset Stora Skuggan. Den gav värdefull ny information och många kontakter.

En större konferens med dryga 100-talet deltagare ordnades på temat Cities for Biodiversity den 5-7 oktober (se nedan).

Henrik Waldenström har gjort ett flertal guidningar för olika grupper och organisationer under året, förutom fågelskådningar. ICAs 25-årsjubilarer får sedan 12 år en tur i Nationalstadsparken som belöning. Richard Murray har hållit ett antal föredrag om stora parker utifrån sin bok Why Cities Need Large Parks samt om Nationalstadsparken.

Förbundet deltog i Almedalsveckan med två seminarier. Arrangemanget kunde genomföras till mycket stor del tack vare stöd i olika former från en privatperson. Det visade sig mycket svårt att utan dyrbar annonsering nå ut och dra till sig en större åhörarskara.

Förbundet har bara producerat ett nyhetsbrev under året.

Samråd med STÄ/KDF

Fyra samråd har hållits i enlighet med den överenskommelse som träffades 2022 mellan Förbundet – som enligt avtalet företräder andra ideella föreningar - å ena sidan och Ståthållaren och Kungliga Djurgårdens förvaltning (KDF) å den andra. Samråden är under alla omständigheter viktiga för ömsesidigt informationsutbyte. Behovet av samråd har aktualiserats av att Förbundet och flera medlemsföreningar anser att KDF, i ett antal viktiga frågor, såsom Gröna Lund och Hasselbacken samt arrangemang på Ladugårdsgärde och Södra Djurgården, prioriterar kommersiell verksamhet på bekostnad av djurliv och människors rekreation och upplevelser av landskapet och naturen. Viktiga frågor som avhandlats är Hasselbacken, nytt vattentorn i Lill-Jansskogen, regler för evenemang i parken, flyktingbostäder i Bergiusdalgången, trafikkaoset på Södra Djurgården och flera andra frågor. Samtidigt har Förbundet ett bra samarbete med KDF i ett par andra frågor såsom pollinerarprojektet, gröna målpunkter och frivilliga parkvärdar (se nedan).

Tillsammans med Djurgårdens Hembygdsförening, Stockholms Sjögård, Kungliga Djurgårdens Arrendatorer, Katarina Hembygdsförening och Blasieholmens Vänner bildade Förbundet föreningen Rädda Djurgården 2021. Detta har varit ett sätt att stärka samordningen mellan föreningarna och nå större organisatorisk styrka. Under ett par år har Rädda Djurgården arbetat aktivt med opinionsbildning, bl.a. genom annonser i främst Svenska Dagbladet. Rädda Djurgården har sedan detta år en delvis ny styrelse med Winston Håkansson som ordförande.

Lagen om Nationalstadsparken

Förbundets linje när det gäller lagstiftningen och dess tillämpning är att driva olika rättsfall i domstolar. Genom överprövning hoppas vi successivt förändra praxis utan att lagarna behöver skrivas om. Det har dock visat sig vara mycket svårt att vinna mål i domstolarna. Under året har Förbundet förlorat ett mål rörande kraftledning mellan Ekhagen och Ålkistan. Däremot vann Förbundet målet rörande kv Genua vid Sportfältet. Ett problem är att Förbundet inte underrättas om bygglov. När Förbundet blir underrättat kan Förbundet överklaga bygglov till länsstyrelsen och vidare till mark- och miljödomstolen.

En motion har på vårt initiativ lagts i riksdagen av Daniel Helldén, Miljöpartiet. Där yrkas på en utvärdering av hur lagen tillämpats sedan den tillkom. Motionen kommer upp under 2024.

Large Urban Parks – utmärkelse för stora parker

Som ett resultat av konferensen Large Parks in Large Cities 2015 gick Förbundet med i och bildade en ny sektion inom organisationen World Urban Parks. Den kallas Large Urban Parks Committee där Richard Murray är ordförande tillsammans med Michel Boland, Presido Park i San Francisco. Under året har fyra digitala ordinarie möten hållits med kommittén, som har medlemmar från olika delar av världen. Henrik Waldenström fungerar som Executive Officer för kommittén.

Kommittén Large Urban Parks lanserade 2018 en utmärkelse för stora parker. Utmärkelsen har nu delats ut fem år i rad. Richard Murray har varit juryns ordförande. Under året har ingen utmärkelse delats ut på grund av att utmärkelsen inte utlysts. Förhoppningen är att detta ska ske igen år 2024.

Ny Grön stad

”Ny grön stad” är ett nätverk som Förbundet tillsammans med Naturskyddsföreningen i Stockholms län startat. Nätverket har under året haft ett par digitala möten. Föreningskonferensen den 29 november var ett försök att gjuta liv i nätverket.

Vid ett möte med ett 20-tal miljöorganisationer i Stockholm anordnat av Miljöpartiet i Stockholm överlämnade Förbundet en lista utarbetad av Svenska turistföreningens stockholmsdistrikt över större grönområden i Stockholm som saknar skydd till miljöborgarrådet Åsa Lindhagen.

Nationalstadsparksrådet

Länsstyrelsens Nationalstadsparksråd sammanträder med landshövdingen som ordförande tre gånger om året. Förbundets representant i rådet är Richard Murray och Märtha Angert Lilliestråle är ersättare. Henrik Waldenström är ersättare för WWF:s representant. Vid rådets möte den 18 maj deltog även Elizabeth Bonde Hatz för att ge Förbundets syn på planerna för Loudden. Inför rådets möte den 19 september guidade Henrik Waldenström och Richard Murray tillsammans med slottsfogden Magnus Andersson den nya landshövdingen Anna Kinberg Batra runt nationalstadsparken i buss. På mötet 12 december gjorde Rikard Dahlén en presentation av Pollinerarprojektet.

Henrik Waldenström och Rikard Dahlén är Förbundets representanter i Nationalstadsparksrådets skötselutskottet. Skötselutskottet sammanträder fem-sex gånger om året.

Förbundet har argumenterat för att Länsstyrelsen borde låta göra en utvärdering av hur lagen om nationalstadsparken har fungerat sedan den trädde i kraft 1995. Under året har länsstyrelsen tagit initiativ till en mer ambitiös uppföljning av hur parken utvecklats.

Förbundet har tagit upp frågan om en revidering av Länsstyrelsens Vård- och utvecklingsplan för att föra in hänsyn till klimatförändringar och biologisk mångfald. En översyn av målen för Nationalstadsparken bör göras när medlen för utvecklingsanslaget tar slut 2025.

Utvecklingsanslaget på 100 miljoner kronor är nu helt upparbetat – ett antal projekt återstår att genomföra 2024-2025. Förbundet har erhållit medel för att stärka pollineringsmiljöerna i

parken, digitalisera eget och medlemsföreningars pappersarkiv samt för att guida via mobilkameror till gröna målpunkter i parken och försöka skapa en organisation för frivilliga parkvärdar. Ett nytt projekt som Förbundet ska driva är fåglars levnadsbetingelser i parken. Projektet har erhållit klartecken från länsstyrelsen.

Kommunikatörsgruppen

Nationalstadsparksrådet har skapat en kommunikatörsgrupp för alla organisationer som är intresserade. Avsikten är att samordna information kring verksamheter och aktiviteter i parken för att framhålla det som är gemensamt i Nationalstadsparken. Förbundets representant i gruppen har varit Christina Sollenberg Britton med Märtha Angert Lilliestråle som ersättare. Henrik Waldenström deltar som representant för WWF.

Pollineringsprojektet: Pollinerarvänlig park i Kungliga Nationalstadsparken

Projektet har avslutats och redovisats till länsstyrelsen. Vad som återstår är att koloniträdgårdsföreningen i Bergiusdalgången ska övergå från en interimsstyrelse där Förbundet är representerat till en permanent styrelse av medlemmar i koloniträdgården och att sluta kontrakt med KDF om markupplåtelse.

Förbundet sökte medel för Forsgrenska stiftelsen för att bygga en gemensamhetsanläggning inom koloniträdgården men fick avslag på sin ansökan. Hur denna idé ska realiseras arbetar vi vidare med.

Projektansvarige Rikard Dahlén söker nu hitta någon som från 2025 vill ta över skötseln av flottarna i norra Brunnsviken. Flottarna är bevuxna och ägnade att stärka pollineringsmöjligheterna och spridningsvägen längs E4.

Biologiska mångfaldens dag

Förbundet deltog i en såddcermoni vid Dianastatyn på Djurgården tillsammans med medlemmar ur den diplomatiska kåren på den biologiska mångfaldens dag den 22 maj.

Samma dag deltog Förbundet i en personaldag med företaget Innocent Drinks, som sponsrat pollineringsprojektet. Markberedning och sådd ägde rum i Frösundavik tillsammans med Innocent Drinks personal.

Medlemsföreningen Bergshamra för alla byggde och satte upp fågelholkar och informerade om biologisk mångfald i Bergshamra.

Gröna målpunkter

Henrik Waldenström har med medel från länsstyrelsen utvecklat en serie intalade informationsprogram om olika målpunkter i Nationalstadsparken. Dessa kan nås via mobiltelefon.

Frivilliga parkvärdar

Henrik Waldenström har tillsammans med KDF påbörjat ett program för att rekrytera och utbilda frivilliga parkvärdar.

Cities for Biodiversity

Förbundet erhöll medel från Nordiska ministerrådet för att genomföra en konferens den 5-7 oktober 2023 om biologisk mångfald i nordiska och baltiska, stora städer. Som inbjudare stod, utöver Förbundet, Naturhistoriska riksmuseet och Världsnaturfonden, WWF, Sverige.

Konferensen genomfördes som avsett med deltagare från alla de nordiska och baltiska länderna. Syftet var att precisera värdet av biologisk mångfald i städer och vad som kan göras för att stärka den. Tillsammans med konferensavgifter gick konferensen ihop ekonomiskt. En omfattande skriftlig rapport kommer att publiceras under 2024.

Trafikverkets åtgärdsvalsstudie

Trafikverket har under ett par års tid bedrivit en så kallad åtgärdsvalsstudie som ska undersöka möjligheterna att läka de sår som uppstått till följd av infrastruktur i ett område i och angränsande Nationalstadsparken från Kymplingelänken till Frescati. Det gäller både kulturmiljö, friluftsliv och rekreation, miljö och biologisk mångfald. Förbundet har under föregående år deltagit med flera representanter i workshops som anordnats av Trafikverket. Rapporten, *Åtgärdsvalsstudie, Tillgänglighet och miljö – del av inre Järvakilen och Brunnsviksrektangeln*, TRV 2019/126803, rapport 2023:099, går igenom ett mycket stort antal åtgärder och rekommenderar åtgärder på kort och lång sikt. Det gäller tillgänglighet, buller och spridningsvägar i första hand längs E4, Bergshamravägen och Roslagsvägen.

Evenemang i parken

Festivalen Lollapaloza hölls av pandemiskäl inte år 2020 och 2021 men däremot 2022 och 2023. Återigen klipptes så gott som hela fältet, med negativa konsekvenser för sånglärkorna. Förbundet polisanmälde evenemanget 2022 för att genom alltför omfattande gräsklippning ha skadat sånglärkornas häckning. Polisutredningen lades ned ”i brist på bevis”. 2024 kommer evenemanget däremot inte att upprepas. Förbundet har träffat ett avtal med KDF om att låta genomföra en nytt ”lärkprojekt”, liknande det som genomfördes inför Nationaldagsgaloppen. Det löper över tre år och engagerar Stockholms ornitologiska förening.

Rosendal Garden party – en rockkonsert i tre dagar – hölls på Ståthållarängen på Södra Djurgården i början av juni och gav upphov till en oerhört störande, hög ljudvolym och fysiska skador på naturen. Evenemanget kommer att upprepas 2024.

Inom ramen för samrådet med KDF och Ståthållarembetet har överenskommit att en arbetsgrupp med representanter för Förbundet och Djurgårdsförvaltningen ska försöka enas om riktlinjer för var, när och hur större evenemang i parken ska hållas.

Järvakilen

Förbundet har tagit initiativ till en samarbetsgrupp bestående av ideella föreningar kring Järvafältet. Gruppen kallas Rädda Järva. Gruppen har inspirerats av ett program för restaurering av Järvafältet som tagits fram av arkitekten Måns Tham, kallat Järva storstadspark. Den nya majoriteten i Stockholms stad har lanserat ett utvecklingsprogram under rubriken Fokus Järva. Ansvarig är borgarrådet Anders Österberg, som Förbundet uppvaktat.

Förbundet bevakar att Järfälla kommuns detaljplaner närmast det f.d. Barkarbyflygfältet ska göra så liten skada som möjligt på Norra Igelbäckens naturreservat, som bildades 2018 och Stockholms kommuns upprustning och utveckling av Hästa gård. Viss förhoppning finns att Hästa Klack inte ska exploateras utan ges naturskydd.

Förbundet är representerat i Igelbäcksguppen, en sammanslutning av tjänstemän från kringliggande kommuner som har till uppgift att bevaka och förbättra Igelbäcken.

Förbundet deltog i en heldagskonferens om Järvafältet och dess framtid i Stockholms skönhetsråds regi.

Plan- och byggärenden

Solna

Annelund

Den M-ledda majoriteten i Solna var beredd att släppa fram ett 25.000 kvm stort kontorshus i Hagaparken/Frösundavik bakom Annelund, Per-Henrik Lings gård från 1800-talet. Förbundet, Kommittén för Gustavianska Parken och Haga-Brunnsvikens vänner har avvisat alla planer på att bygga i detta område. I stället förordar vi en restaurering av landskapet. Efter granskning har ärendet ännu inte gått vidare. Förbundet har uppvakttat den nya majoriteten i Solna som uttryckt förståelse för våra synpunkter.

Kv Triangeln

Förslag till bostadshus alldeles intill Roslagsvägen vid Ålkistan överklagades till Mark- och miljödomstolen, som avtog överklagan. Förbundet begärde därefter prövningstillstånd i Mark- miljööverdomstolen, som också avtog. Planen har därför vunnit laga kraft.

Stallmästaregården

Fastighetsbolaget Anders Bodin har föreslagit en tillbyggnad av Stallmästaregården som Förbundet avstyrkt. Planen antogs av Solna kommun och Förbundet överklagade detta beslut till Mark- och miljödomstolen, som avtog vårt och andra organisationers överklaganden. Förbundet tillsammans med Haga Brunnsvikens vänner begärde prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen, vilket också avtog. Planen har därför vunnit laga kraft.

Sjöstugan

Kafé Sjöstugan är inhyst provisoriskt i byggbaracker sedan många år. Det tillfälliga bygglovet går ut och en ny byggnad krävs. Solna stad lägger inga hinder i vägen för en ny byggnad men bekostar inte uppförandet.

Cybercentrum

Fortifikationsverket har köpt f.d. Domänverkets hus och avser att inrätta ett centrum för cybersäkerhet. Ett närliggande hus är redan utrymt och ansökan om ett stängsel har lämnats in till Solna stad, vars samhällsbyggnadsnämnd avslagit denna begäran. Förbundet har yttrat sig över Fortifikationsverkets överklagan till Länsstyrelsen med yrkandet att överklagandet avslås.

Norra Djurgården

Norrtull

Förbundet och Haga Brunnsvikens Vänner har, tillsammans med Kommittén för Gustavianska Parken överklagat den planerade bebyggelsen på den f.d. "bensinstationstomten".

Bebyggelsen är mycket omfattande och respekterar inte att området är en del av Nationalstadsparken och den lag som där gäller.

Kraftledningen över Norra Djurgården

Kraftledningen i Bergiusdalgången och genom Norra Djurgården till Fisksjöäng är förberedd för nedtagning. Dock inte på sträckan Ekhagen-Ålkistan. Elbolaget Ellevio vill behålla luftledningarna av främst ekonomiska skäl men anför också intrång i naturmark som skäl mot markförläggning och har sökt och fått koncession för att bibehålla luftledningarna. Detta har Förbundet tillsammans med ett stort antal privatpersoner och föreningen Ekhagen överklagat till Mark- och miljödomstolen. Domstolen avslag våra överklaganden varför vi begärde prövningstillstånd hos Mark- och Miljööverdomstolen. Prövningstillstånd avslogs.

Ny restaurang på Fisksjöäng

Bygglovsansökan är inlämnad för en ny restaurang på Fisksjöäng, på platsen för en byggnad som använts för bilprovning av Motormännens riksförbund. En tidigare bygglovsansökan drogs tillbaka efter att stadsbyggnadskontoret riktat kritik mot den. Oro finns för ljuspåverkan i landskapet och besöksparkering längs småvägarna.

Vattenreservoaren i Lill-Jansskogen

Stockholm Vatten avser att riva och ersätta vattentornet i Lill-Jansskogen. Det befintliga vattentornet är grönklassat som kulturbyggnad och rivning och byggnation tar i anspråk ett stort naturområde. Förbundet har verkat för en alternativ placering av det nya vattentornet. Förbundet överklagade kommunfullmäktiges antagande av planen till Mark- och miljödomstolen, fick avslag och har begärt prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen.

Bergianska trädgården

En flera år lång samrådsprocess har föregått den slutliga lösningen för att ersätta plankorsningen med en planskild korsning som entré till Bergianska trädgården. En kort tunnel under järnvägen söder om den gamla plankorsningen är nu färdigställd. Detta ansåg Förbundet vara det minst skadliga alternativet.

Kungliga vetenskapsakademien som förvaltar bröderna Bergius testamente har sålt den mark som trädgårdsbutiken Plantagen i dag utnyttjar plus parkeringen till Plantagen. Förbundet och Bergianska trädgårdens vänner verkar för att Bergianska trädgården får en enhetlig ledning och stärkt finansiering samt att Plantagen får en ekologisk inriktning.

Flyktningbostäder

Stockholms stad har beviljat bygglov för flyktningbostäder i Bergiusdalgången nedanför Ekhagen. Tillsammans med Djurgårdsförvaltningen och Föreningen Ekhagen har Förbundet resonerat med Stockholms stads samordnare om andra, lämpligare ställen såsom p-platsen framför de blå husen i Frescati. Samtalen har inte lett till något resultat.

Loudden

Ett mycket stort bostads- och arbetsplatsområde planeras på den gamla oljedepåns plats i Loudden. Området ligger utanför Nationalstadsparken men angränsar direkt till denna vid Kaknäs. De tidigare planerna på höga skyskrapor har nu övergivits, vilket är bra. Men bristen på grönytor inom området har kritiserats av Förbundet. Uppenbarligen räknar man med att områdets invånare ska utnyttja Nationalstadsparken. Anslutningen till Nationalstadsparken blir därför kritisk. Förbundet har framfört sina åsikter i samband med presentation i Nationalstadsparksrådet.

Gärdet

Stockholms stad fortsätter att fylla ut bebyggelsen på Gärdet med det ena ”infill”-projektet efter det andra. Förbundet svarade i samrådet att förslaget till ny bebyggelsen för kv Smedsbacken 25 är oacceptabelt.

Lidingöbro värdshus

Byggandet av hotell och spa har stått stilla mycket länge. En ny ägare är på väg in för att skapa ett ”boutiquehotell”, som förhoppningsvis också ska innehålla en värdshusdel.

Djurgårdsbrunn

Planerna på att uppföra ett värdshus – dock mest bostad och kontor – på den plats där Djurgårdsbrunns värdshus låg en gång har nu skrinlagts av arrendatorn till tomten. Begäran om detaljplan har dragits tillbaka. Nu är inriktningen i stället en upprustad trädgård. Förbundet verkar för att ett riktigt värdshus ska uppföras.

Brunnsparken är restaurerad av Djurgårdsförvaltningen och invigs 2024. Tennisbanorna är nyligen iordninggjorda av den private ägaren. En av banorna har omvandlats för padel. En ny paviljong är uppförd i ett bättre läge. Förbundet har tillstyrkt dessa åtgärder på villkor att det inte blir belysning och spel på kvällar och nätter.

Förbundet verkar för att Stockholms stads upplag ska flyttas från området.

Albano – Kräftriket - Roslagsvägen

Universitetets ca 100.000 kvm inkl. studentbostäder i Albanoområdet har invigts. Förbundet har i någon mån påverkat utformningen genom att fasaderna fått mer dämpade färger och att viss växtlighet återfinns på takterrasser. Ett försök att stärka denna vitala spridningsväg är också en konstruerad bäck som rinner tvärs över hela området.

Förbundet och Haga Brunnsvikens Vänner har starkt propagerat för att staden ska leva upp till löftena om utformningen av Roslagsvägen som en stadsboulevard med sänkt hastighet vid Albano. Förbundet har uppvaktat trafikborgarrådet Lars Strömgren i ärendet.

Stadsbyggnadskontoret har tagit fram en detaljplan för samråd om Kräftriket med inriktningen att låta bygga ca 200 studentbostäder på området. Förbundet har motsatt sig nya byggnader i området och argumenterat för att befintliga byggnader ska utnyttjas. Området är en kulturmiljö med stora naturkvaliteter som inte tål några tillägg.

Kv. Tre Vapen

AB Specialfastigheter har sökt och av Stadsbyggnadsnämnden beviljats tillfälligt bygglov för ett tvåvåningshus i kv. Tre Vapen. Förbundets och andras överklaganden avslogs av regeringen. Lovet som skulle förfallit 2024-12-31 har nu förlängts.

Kv. Genua 1

Fastigheten strax norr om Kampementsbadet gränsar till Nationalstadsparken. Fastighetsägaren ville bygga ett nytt hus på den gröna del av tomten som gränsar mot Sportfältet i Nationalstadsparken. Förbundet överklagade förslaget, fick avslag i Mark- och miljödomstolen men fick sedan prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen, som upphävde detaljplanen. Mark- och miljööverdomstolens skäl att upphäva detaljplanen var att boende i huset inte skulle ha kunnat räkna med en dylik byggnation, som skulle försämra deras boendemiljö, så nära Nationalstadsparken.

Hjorthagen

Ett antal byggprojekt i Hjorthagen har aviserats. Området ligger utanför Nationalstadsparken men utgör en viktig spridningsväg för växter och djur mellan Nationalstadsparkens olika delar. Djurgården Lilla Värtans Miljöskyddsförening gör en stor insats som bevakar dessa ärenden. En ny förening Hjorthagens Intresseförening i Norra Djurgårdsstaden (HIND) har bildats i samma syfte och är sedan 2024 medlemmar i Förbundet.

Östra Gasverket och Kv Kolkajen

Förbundet har i samråd yttrat sig över detaljplan för Östra Gasverket och påtalat bristen på park och grönska, samt att man avser riva Marketenteribygnaden, som har ett stort kulturhistoriskt värde. Sista delen av gasverksområdet ut mot Värtan heter Kolkajen. Där planeras en utbyggnad av fyra kvarter ut i vattnet. Förbundet är mycket kritiskt till att på detta sätt ta i anspråk vattenområden. Detaljplanen väntas gå ut på samråd 2024.

Fotbollsplaner på Sportfältet

Stockholms stad har anlagt inhägnade fotbollsplaner på hybridgräs och med stark belysning om kvällarna på Sportfältet. Förbundet har framhållit att placeringen är ytterligt olämplig och verkar för att Sportfältet återställs.

Södra Djurgården

Gröna Lund

Detaljplanen för Gröna Lunds utbyggnad i kv Skeppsholmsviken 6 har vunnit laga kraft. Ärendet fördes med Förbundets och Rädda Djurgårdens hjälp av de boende på Allmänna gränd/Falkenbergsgatan till Europadomstolen för mänskliga rättigheter eftersom bullret från nöjesfältet är mycket störande. Europadomstolen tog upp ärendet men har tyvärr valt att inte gå vidare med det. Förbundet avvaktar nu bygglovsansökan, som kommer att bevakas. En proteströrelse mot störningar från Gröna Lund, PopHouse, Hasselbacken och Skansen har börjat ta form bland boende i Djurgårdsstaden.

Hasselbacken

Företaget Pop House har köpt Hasselbacken och planerar en utbyggnad. Länsstyrelsen upphävde i december 2022 detaljplanen. En ny detaljplan med något minskad exploatering har tagits fram och varit på granskning. Förbundet har tillsammans med Djurgårdens hembygdsförening och Samfundet St Erik avstyrkt förslaget.

KSSS gästhamn vid Galärparken

Kungliga Segelsällskapet har länge drivit frågan om en permanent gästhamn vid Galärparken. KSSS har erhållit tillfälliga bygglov för en hamn i anslutning till Gotland Runt som arrangeras av KSSS och har haft sin start inne i Stockholm. Gotland Runt kommer 2024 inte att starta inne i Stockholm varför detta motiv bortfaller. Ändå söker KSSS åter bygglov för en gästhamn vid Galärparken. Förbundet och andra föreningar har invänt mot att en sådan gästhamn med långa bryggor tar ett av stadens allra värdefullaste vattenrum i anspråk.

Beckholmen

Varvet på Beckholmen har länge önskat bygga ut. I detaljplan förslås en mycket stor varvsbyggnad och utfyllnader i vattnet. Förbundet har i samrådsyttrande avstyrkt detta förslag. Projektet måste lösa frågan vem som ska betala en dyrbar sanering av bottarna runt Beckholmen innan det kan komma vidare.

Rev i Isbladsbukten

Djurgårdsförvaltningen och Världsnaturfonden föreslår gemensamt att ett rev anläggs i Isbladsbukten med sprängsten från tunnelbanebygget i Stockholm. Syftet är att förbättra bottenförhållandena så att fisk ska trivas. Revet bör också kunna fungera som viloplats för fåglar och förhoppningen är att vattenkvaliteten också ska förbättras. Förbundet har tillstyrkt projektet.

Biltrafiken på Södra Djurgården

I många år har biltrafiken på Södra Djurgården ansetts vara ett stort problem. Särskilt sommartid och då stora evenemang äger rum, t.ex. på Gröna Lund, råder periodvis kaos i trafiken. Frågan har uppmärksammats i många, många år utan att ha kommit närmare någon lösning. Sedan ett par år råder vissa helger sommartid infartsförbud för personbilar utan tillstånd över Djurgårdsbron. Men detta har inte varit tillräckligt. En utredning presenterades under året och ett försök med en fysisk övervakning av infartsförbudet under en försommarvecka prövades. P-platser på Södra Djurgården stängdes. Försöket utföll väl. Men för att permanenta en dylik lösning krävs åtgärder i gatumiljön vid Djurgårdsbron som Stockholms stad bör bekosta. Djurgårdsförvaltningen framhåller att den förlorar en ganska stor summa parkeringsintäkter. Förbundet arbetar tillsammans med Djurgårdens hembygdsförening för att komma vidare i denna fråga.

Stockholm 2024-03-24

STYRELSEN

Märtha Angert Lilliestråle, Rikard Dahlén, Björn Erdal, Elizabeth Bonde Hatz, Bitte Liberg, Anne Murray, Richard Murray, Anneli Noréus, Ole Settergren, Christina Sollenberg-Britton, Gunilla Sterner Kumm, Lennart Tonell, Anders Tranberg, Henrik Waldenström